

Қазақстанның сақтандыру нарығына шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

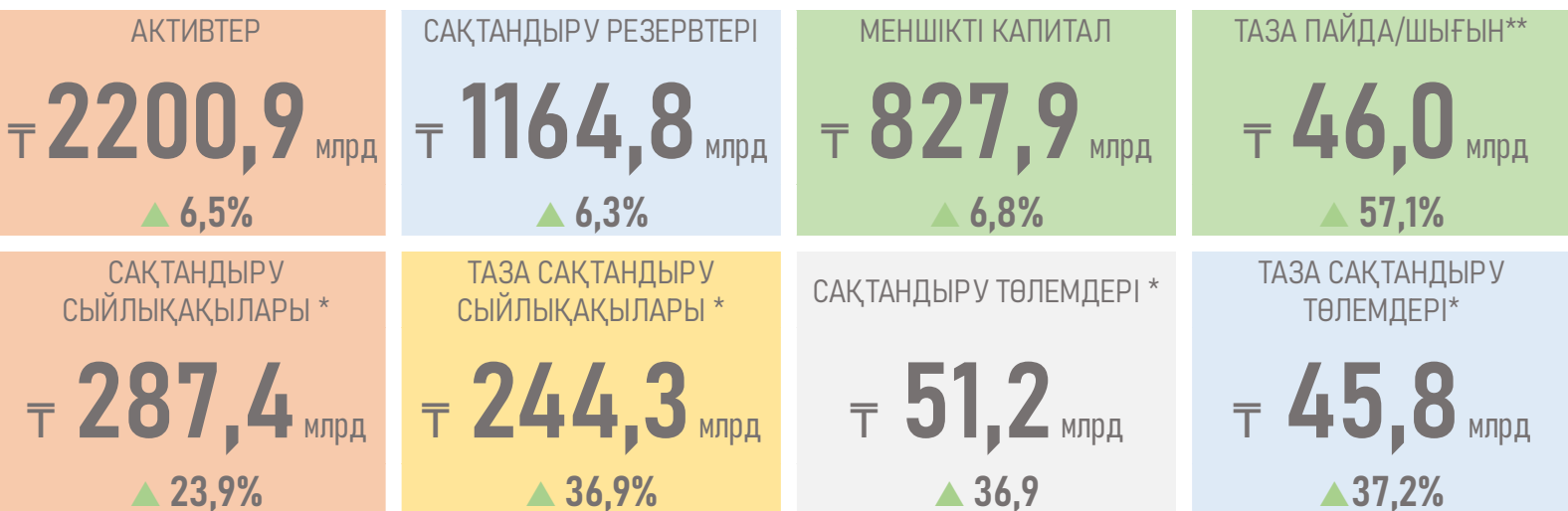
АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2023 жылғы 1 тоқсанда

Негізгі тенденциялар

- Естеріңізге сала кетейік, сақтандыру компанияларының (СК) 2023 жылдың бірінші тоқсанының нәтижелері бойынша есептілігі алғаш рет "Сақтандыру шарттары"ХҚЕС 17 талаптарына сәйкес дайындалды.
- Күтілетін ақша ағындарын бағалаудан болжамдалғанға көшудің күрделілігіне байланысты ҚРҰБ сайтында орналастырылған сақтандыру секторының 2023 жылғы 1 шаршы метрдегі көрсеткіштері алдын ала болып табылады және жартыжылдық есептілікті дайындау кезінде қайта қаралатын болады.
- СК активтері 2023 жылғы 1 шаршы метр үшін 6,5% - ға (2022 жылғы 1 шаршы метр үшін+4,4%), негізінен бағалы қағаздар (+3,0%), ақша мен салымдар (+22,4%) және қайта сақтандыру бойынша активтер (+33,1%) көлемінің ұлғаюы есебінен 2 200,9 млрд-қа дейін өсті.
- Сектор міндеттемелерінің көлемі 3,5% - ға (2022 ж. 1 шаршы метр үшін+7,7%) 1 199,2 млрд-қа дейін өсті, оның ішінде сақтандыру өтемінің қалған бөлігі бойынша міндеттемелердің (+2,6%), "РЕПО" операцияларының көлемінің (+12,6%) және туындаған залалдар бойынша міндеттемелердің (+4,1%).
- 2023 жылғы 1 шаршы метрдегі сектордың сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 23,9% - ға, 287,4 млрд-қа дейін өсті, бұл іс жүзінде КОЖ (+23,1%) және ӨСК (+25,5%) сыйлықақыларының өсуімен тең дәрежеде қамтамасыз етілді.

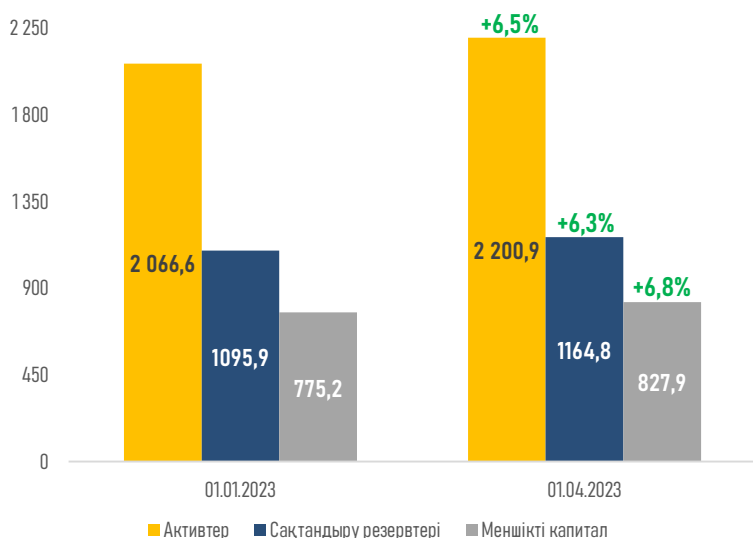
- Жалпы алғанда, КОЖ сыйлықақыларының ұлғаюы ерікті автосақтандырумен (+2,7 есе), ӨСК - зейнетақы аннуитеттік сақтандырумен (+67,6%) байланысты болды.
- 2023 ж. 1 шаршы метрінде төлемдердің 36,9% - ға өсуі, негізінен, көлік құралдары иелерінің АҚЖ (+41,1%), өртке қатысты мүлкті сақтандыру (+46,9%) бойынша, сондай-ақ қызметкерлерді ӨСК-дегі жазатайым оқиғалардан сақтандыру (+2,5 есе) бойынша төлемдерге байланысты.
- Бұл сақтандыру секторының таза кірісі 57,1% - ға ұлғайды, сақтандыру қызметінен түсетін кірістердің (+51,1%) айтарлықтай өсуінің арқасында, ол ішінара аквизициялық шығыстармен (+62,0%), сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша шығыстармен (+52,3%) және мүгедекті теріс қайта бағалаумен (-2,7 есе) теңестірілді.
- ҚР сақтандыру нарығы айтарлықтай бәсекеге қабілетті болып қала береді (Герфиндаль-Хиршман индексі - 0,1). Бұл ретте сектор активтерінің 67,0%-ы нарықтың негізгі ойыншыларының 6-на (26-дан) тиесілі.
- 2023-2024 жылдары саланы цифрландыру (иншуртех, рагтех) есебінен сақтандыру сыйлықақылары көлемінің одан әрі өсуі мүмкін, ал төлемдер сақталып отырған жоғары инфляция және эндо - және экзогендік тәуекелдерді іске асыру аясында да ұлғаюы мүмкін.

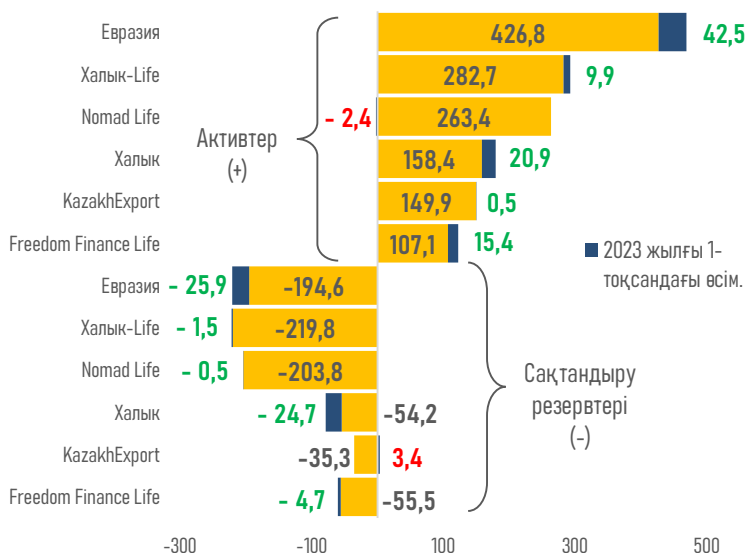
Дереккөз: ҚРҰБ. Ескерту: өсім бойынша деректер 2022 жылғы 1 тоқсанмен салыстырғанда келтірілген.

01.04.2023 ж. сектордың баланстық (реттеушілік) көрсеткіштері

Сектордың жиынтық көрсеткіштері, млрд теңге

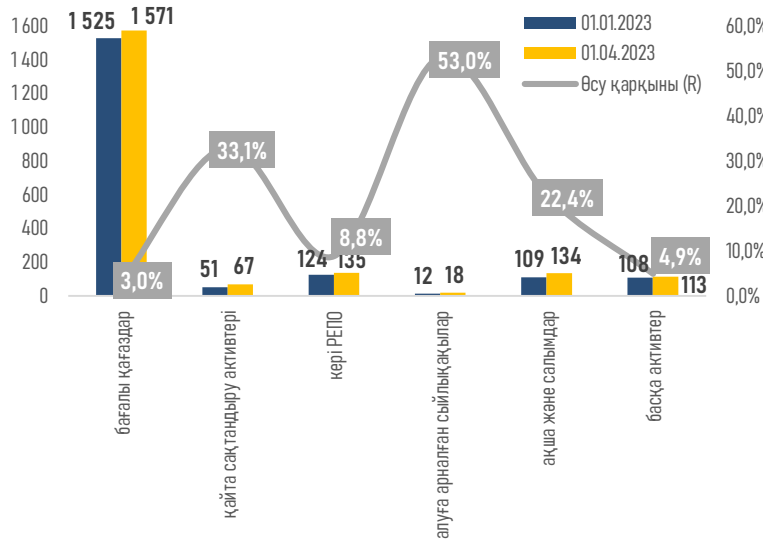

ТОП-6 көрсеткіштері (активтер мөлшері бойынша) СК, млрд теңге

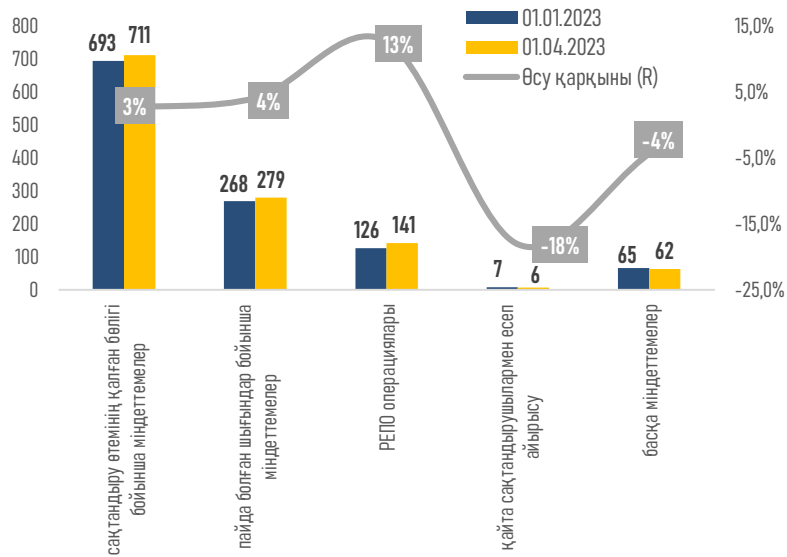

Сектордың активтері мен міндеттемелерінің құрылымы 01.04.2023 ж.

Сектор активтерінің құрылымы, млрд теңге

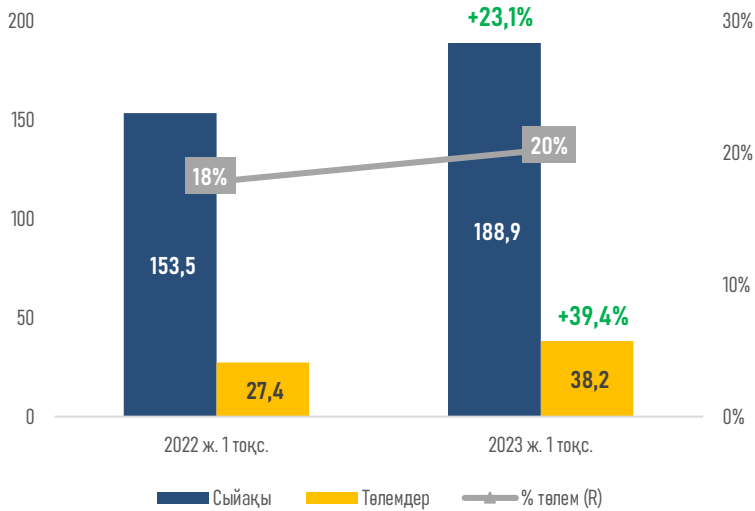

Сектор міндеттемелерінің құрылымы, млрд теңге

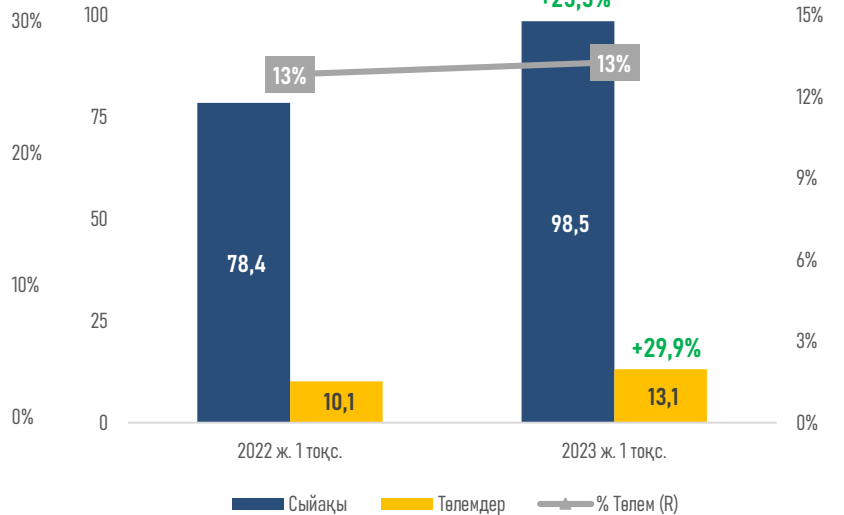

2023 жылғы 1-тоқсандағы төлемдердің сыйлықақыларға арақатынасы

ЖСК: төлемдердің сыйлықақыларға арақатынасы, млрд теңге

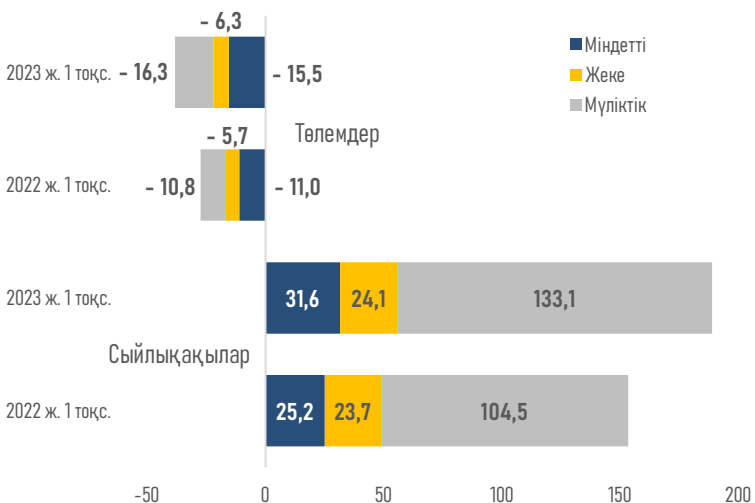

ӨСК: төлемдердің сыйлықақыларға арақатынасы, млрд теңге

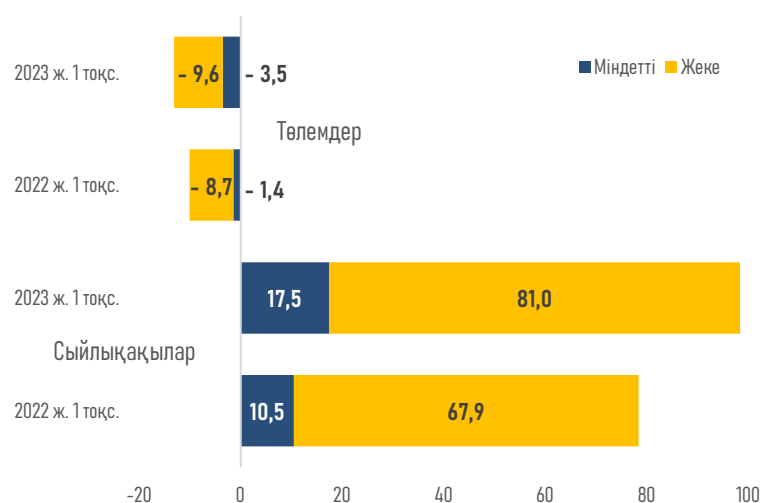

2023 жылғы 1 тоқ. үшін сыйлықақылар мен төлемдер

ЖСК: сақтандыру кластары бойынша, млрд теңге

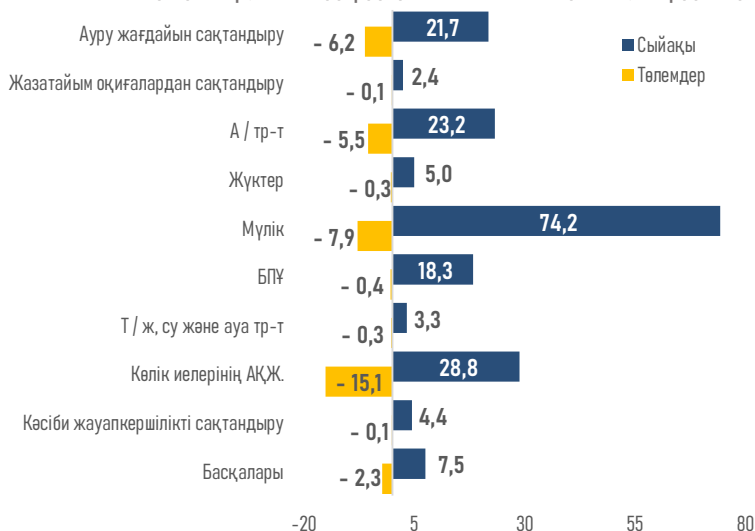

ӨСК: сақтандыру сыныптары бойынша, млрд теңге

2023 жылғы 1 тоқсан үшін сыйлықақылар мен төлемдердің нысаналы мақсаты

ЖСК: сыйлықақылар, төлемдердің нысаналы мақсаты, млрд теңге

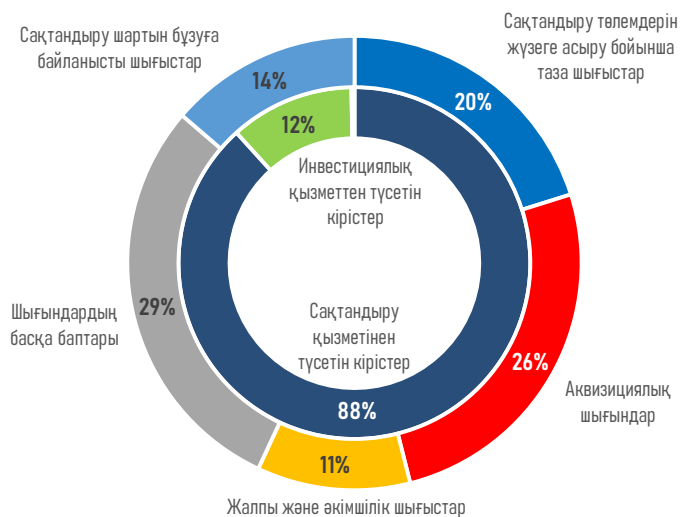

ӨСК: сыйлықақылар, төлемдердің нысаналы мақсаты, млрд теңге

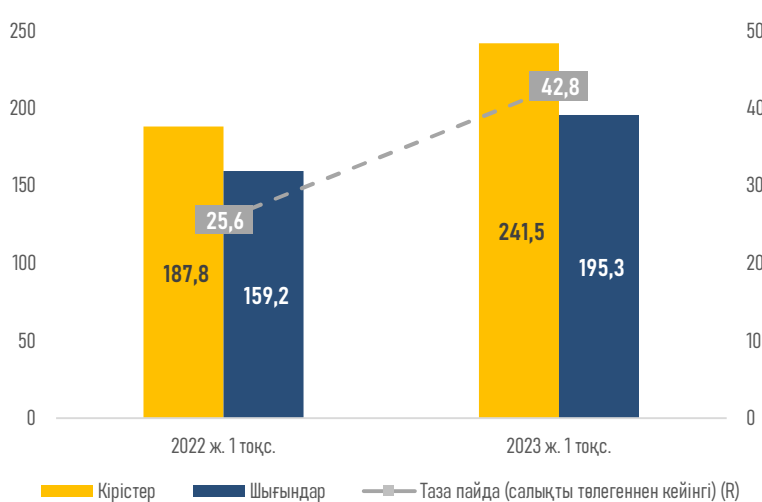

Жалпы сақтандыру нарығының кірістері мен шығыстары

2023 жылғы 1-тоқ. кірістер мен шығыстардың құрылымы, %

Таза пайда, млрд теңге

Кезеңнің қысқаша қорытындылары

Елеулі экономикалық өсуден (4,9%) және жоғары инфляциядан (16,8%) басқа, сақтандыру секторының барлық негізгі көрсеткіштерінің ұлғаюы өткен жылдың төмен базасымен (қаңтар оқиғалары) және оларды қалыптастыру әдістемесінің өзгеруімен (ХҚЕС-ке көшу 17) байланысты болуы мүмкін.

ҚНРДА мен СК сақтандыру өнімдерін әртараптандыру бойынша белсенді жұмыс істеп жатқанына қарамастан, сақтандыру сыйлықақыларының 67,5%-ы және сақтандыру төлемдерінің 70,3%-ы бұрынғысына мүлікті, автокөлікті және автокөлік иелерінің АҚЖ сақтандыру, өмірді сақтандыру және зейнетақы аннуитеті бойынша сыйлықақыларға тиесілі.

ҰБС мәліметтері бойынша, 2023 ж. тіркелген автомобильдер саны 71,5%-ға өсті, ал тұрғын үйді сатып алу-сату мәмілелерінің саны өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 2,0 есе төмендеді, автокөлікпен байланысты сақтандыру сыйлықақыларының өсуі сандық болып табылады деп болжауға болады, мүлікті сақтандыру бойынша сыйлықақылар тұрғын үй бағасының өсуі есебінен өскен болуы мүмкін (2022 жылғы наурызға қарағанда, 2023 жылғы наурыздағы жаңа тұрғын үйге +9,3%).

Бұл ретте 2023 жылғы 1-тоқсандағы сақтандыру төлемдерінің көлемі негізінен сақтандыру жағдайлары санының ұлғаюы есебінен өсті (+35,4%), ал орташа сақтандыру төлемінің сомасы іс жүзінде өзгерген жоқ: 2022 жылғы 1-тоқсандағы 185,9 мың теңгеге қарағанда 188,0.

Сонымен қатар, Қазақстанда әлі де "сақтандырылмағандық" байқалады: еліміздің барлық еңбекке қабілетті халқы қандай да бір жолмен сақтандырумен қамтылғанына қарамастан, сақтандыру қызметтерінің енуі төмен деңгейде қалып отыр. 2023 жылғы 1-тоқсанның қорытындысы бойынша СК активтерінің ЖІӨ-ге қатынасы 2,17% (АҚШ-та 58,7%, Бразилияда 17,2%, Түркияда 5,7%), сақтандыру сыйлықақыларының ЖІӨ-ге қатынасы -0,79% (әлем бойынша орташа 2,9%) құрады.

2023-2024 жылдары сақтандыру саласын дамытуда, негізінен, одан әрі цифрландыруға баса назар аударылатын болады: иншуртех (сатуды кеңейту үшін онлайн-сервисстер мен маркетингтер), регтех (икемді тарифтерді әзірлеу үшін деректерді талдау) және суптех (ҚНРДА тарапынан реттеуді жетілдіру), бұл пандемиядан кейін халық үшін сақтандырудың маңыздылығын арттырумен бірге COVID-19, Түркиядағы жер сілкінісі және т.б. жақын болашақта сақтандыру секторының белсенді дамуына ықпал етеді.